

Warszawa, 29 lutego 2016 r.

Informacja o wysokości minimum socjalnego w grudniu 2015 r.

Ostatni kwartał 2015 roku to okres trwającej nadal, choć coraz słabszej deflacji (wskaźnik CPI w stosunku do miesiąca września 99,8 punktu) i niższego poziomu bezrobocia (w IV kwartale 9,8%). Wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw rosły stabilnie (3,5% w skali roku), choć wolniej niż w 2014 r. (por. GUS 2016 a, 12).

Przedstawiane szacunki minimum socjalnego - wskaźnika mierzącego koszty utrzymania niezamożnych gospodarstw - stanowią dodatkową informację o tendencjach w modelowych kosztach utrzymania gospodarstw (w warunkach miesiąca grudnia 2015 r).

Dla osoby samotnej w wieku produkcyjnym minimum socjalne utrzymało się na poziomie **1078 zł**, dla samotnego emeryta **1078,77 zł** (minimalny spadek o 64 gr). W rodzinie z trójką dzieci na utrzymaniu minimum socjalne wynosiło **4 178,17 zł** (o 9,72 zł mniej).

Tabela 1. Zmodyfikowane minimum socjalne – grudzień 2015 r., w zł.

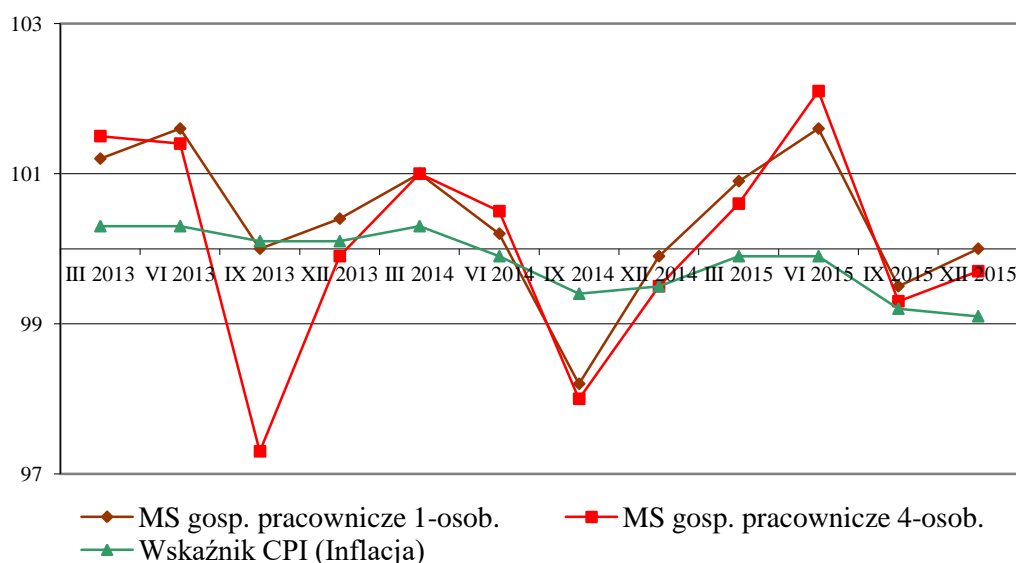
Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K +DM+DS	M+K +DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	255,42	510,83	716,90	774,15	980,21	1 243,53	244,43	488,87
Mieszkanie	395,13	574,72	784,20	784,20	995,18	1 207,45	395,13	574,72
– eksploatacja	338,97	503,87	700,37	700,37	888,21	1 074,94	338,97	503,87
– wyposażenie	56,16	70,85	83,84	83,84	106,97	132,51	56,16	70,85
Edukacja	15,56	31,12	89,42	152,14	210,44	347,02	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	129,28	159,77	203,23	210,26	253,73	304,22	113,53	154,43
Odzież i obuwie	50,45	100,90	148,26	149,00	196,36	244,46	40,25	80,50
Ochrona zdrowia	41,94	79,83	104,74	106,02	130,92	157,11	81,50	158,96
Higiena osobista	31,35	60,80	72,88	87,79	100,40	127,50	25,38	48,84
Transport i łączność	79,68	146,46	362,78	374,48	374,48	386,17	98,65	164,93
Pozostałe wydatki	79,90	116,51	148,94	158,28	162,09	160,70	79,91	116,99
Razem	1 078,71	1 780,94	2 631,35	2 796,33	3 403,81	4 178,17	1 078,77	1 788,24
- na 1 osobę	1 078,71	890,47	877,12	932,11	850,95	835,63	1 078,77	894,12

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

O ile w pierwszym półroczu badane koszyki lekko zyskiwały na wartości, to we wrześniu i grudniu wartości spadały: w grudniu tylko dla osoby samotnie gospodarującej minimum utrzymało swoją wartość (Wykres 1).

Wykres 1. Dynamika minimum socjalnego w latach 2013 - 2015.

Źródło: Opracowanie własne.

W stosunku do sytuacji z września ub. r., żywność ponownie staniała. Wydatki za korzystanie z mieszkania były stabilne, wzrosły nieco szacunki kosztów wyposażenia (Tabela 2). W wydatkach na odzież i obuwie odnotowano spadek wartości koszyków, odwrotnie niż wskazuje to wskaźnik cen dla tej grupy towarów. W dziedzinie kultury i rekreacji wzrosty kosztów dotyczyły najbardziej gospodarstw z dziećmi młodszymi.

Tabela 2. Dynamika koszyka w IV kwartale 2015 r. na tle wskaźnika inflacji.

Wyszczególnienie	Typ gospodarstwa domowego				Dynamika wzrostu cen (CPI)
	Pracownicze 1-osobowe	Pracownicze 4-osobowe	Emeryckie 1-osobowe	Emeryckie 2-osobowe	
Zmiany w okresie X-XII 2015 (IX 2015 r. =100)					
Żywność	99,6	99,5	99,6	99,6	100,0
Eksploatacja mieszkania	100,0	100,1	100,0	100,1	100,1
Wyposażenie mieszkania	100,9	101,3	100,9	101,1	99,8
Edukacja	101,3	100,5	-	-	100,3
Ochrona zdrowia	100,1	100,3	99,9	99,9	99,9
Odzież i obuwie	98,3	99,9	98,0	98,0	100,2
Higiena osobista	98,9	98,7	98,8	98,8	99,8
Kultura i rekreacja	101,1	101,5	100,9	100,4	99,2
Transport i łączność	100,0	97,6	100,2	100,2	-
- Transport					98,2
- Łączność					99,6
Ogółem	100,0	99,7	99,9	99,9	99,8

Źródło: Obliczenia IPiSS oraz własne na podstawie GUS 2016 b.

W zakresie ochrony zdrowia wartości koszykowe były zbliżone z tendencjami wskaźnika CPI. Dynamika wydatków na higienę osobistą była niższa o 1 punkt procentowy.

W dziedzinie transportu i łączności zmiany są „nierówne”. W łączności wzięto pod uwagę spadające ceny za korzystanie z internetu oraz za telefony komórkowe (nie smartfony). W usługach transportu na niższe wyceny wpłynęła niższa cena za benzynę.

Tabela 3. Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (grudzień 2015 r., w %).

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	23,7	28,7	27,2	27,7	28,8	29,8	22,7	27,3
Mieszkanie	36,6	32,3	29,8	28,0	29,2	28,9	36,6	32,1
– eksploatacja	31,4	28,3	26,6	25,0	26,1	25,7	31,4	28,2
– wyposażenie	5,2	4,0	3,2	3,0	3,1	3,2	5,2	4,0
Edukacja	1,4	1,7	3,4	5,4	6,2	8,3	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	12,0	9,0	7,7	7,5	7,5	7,3	10,5	8,6
Odzież i obuwie	4,7	5,7	5,6	5,3	5,8	5,9	3,7	4,5
Ochrona zdrowia	3,9	4,5	4,0	3,8	3,8	3,8	7,6	8,9
Higiena osobista	2,9	3,4	2,8	3,1	2,9	3,1	2,4	2,7
Transport i łączność	7,4	8,2	13,8	13,4	11,0	9,2	9,1	9,2
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Opracował: dr Piotr Kurowski

Literatura:

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrz M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk, L. (1977), *Wzorzec konsumpcji społecznie niezbędnej*, Studia i Materiały IPiSS, Zeszyt Nr 10, Warszawa.

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997), *Kategoria minimum socjalnego*, w: Golinowska (1997). Golinowska S. (1997), *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, IPiSS, Warszawa.

GUS (2016 a): *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w 2015 r.*, GUS, Warszawa.

GUS (2016 b): *Biuletyn statystyczny (nr 1)*, GUS, Warszawa.